

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät avustuspäätökset hyvinvointitoimialalle ja päättäneiden avustusten loppuraportit

Hyvinvointilautakunta 25.05.2023 § 53
35/02.05.01/2023

Valmistelu

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala 040-7418946

Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee mm. koulutukseen, tieteeseen, kulttuuriin, liikuntaan ja nuorisotyöhön liittyviä toimintoja ja hankkeita valtionavustuksilla. Valtionavustukset myönnetään hakemuksesta ja niiden myöntäminen on harkinnanvaraista. Osa opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksista on ohjattu hallinnonalan virastojen jaettavaksi. Näitä ovat Suomen Akatemia, Taiteen edistämiskeskus, Opetushallitus, Kansallisarkisto, Museovirasto ja aluehallintovirastot.

Hyvinvointitoimialalle myönnetty ja kielteiset avustuspäätökset sekä päättäneiden avustusten loppuraportit.

Myönnetty avustuspäätökset

Aluehallintovirasto: Valtionavustus liikunnallisen elämäntavan paikallisten kehittämisavustusten määräraha on vuodelle 2023. Myönnetty avustus on 10 000 euroa, omarahoitusosuus on 10 000 euroa, kokonaisrahoitus 20 000 euroa. Myönnetyn avustuksen tavoitteena on aktivoida eri-ikäisiä ihmisiä liikkumaan. Avustuksen avulla pyritään tavoittamaan liian vähän terveytensä kannalta liikkuvia työkäisiä, lähinnä kaupungin omaa henkilöstöä, sekä ikääntyviä ja työttömiä henkilöitä. Tavoitteena on säännöllisen liikunnan lisääminen eri kohderyhmissä muun muassa työkykyä vahvistavan liikunnallisen toimintakulttuurin lisäämisellä, liikuntaneuvonnalla, sekä erilaisilla liikuntatapahtumilla.

Opetushallitus: Valtionavustus vieraskielisten, sekä saamen- ja romanikielisten oppilaiden ja opiskelijoiden suomi tai ruotsi toisena kielenä-opetukseen, sekä heidän oman äidinkieltensä opetukseen vuonna 2022. Myönnetty avustus on 90 515 euroa. Opetushallitus on myöntänyt avustusta vieraskielisten oppilaiden ja opiskelijoiden suomi toisena kielenä ja kirjallisuus opetuksen ja muun opetuksen tukemiseen 3414 tunnin osalta. Maahanmuuttajien oman äidinkielen opetukseen, sekä suomenkielisten oppilaiden/opiskelijoiden ulkomailta hankkiman kielitaidon ylläpitämiseen tähtäävään opetukseen avustusta on myönnetty 796 tunnin osalta. Avustus on myönnetty takautuvasti

Aluehallintovirasto: Sinun, minun ja meidän kirjasto! Myönnetty avustus on 28 000 euroa, omarahoitusosuus on 7 000 euroa, kokonaisrahoitus on 35 000 euroa. Myönnetyn avustuksen tarkoituksena on kehittää ja päivittää Kemin kaupunginkirjaston tiloja ja palveluita tasa-arvon ja demokratian toteutumisen näkökulmasta ja tuoda esiin kirjaston tärkeä rooli hyvinvoinnin tuottajana kaikille kuntalaisille. Hankkeessa selvitetään olemassa olevien palveluiden toimivuus ja ajantasaisuus, sekä lisäksi halutaan kartoittaa myös mahdollisia uusia asiakasryhmiä tarpeineen. Kirjaston palveluiden ja imagon selkeys on myös yhtenä tavoitteena.

Aluehallintovirasto: Etsivä nuorisotyö. Avustus 60 000 euroa. Avustuksen käyttöaika: 20.06.2023 – 19.06.2024. Kemissä etsivää nuoristyötä tehdään 15–28-vuotiaiden nuorten parissa. Etsivä nuorisotyö tukee nuoria heidän

erilaisissa elämäntilanteissaan ja tavoitteena on löytää oikea apu oikeaan aikaan. Kemissä etsivän nuorisotyön tavoitteena on tavoittaa 15–28-vuotiaat nuoret, jotka ovat vaarassa tippua pois palveluiden piiristä ja syrjäytyä ja auttaa heidät tuen piiriin. Tavoitteena on nuorten osallisuuden vahvistuminen. Työtä tehdään nuorisotyön menetelmin, työssä vahvasti läsnä työntekijän persoonana.

Opetus ja kulttuuriministeriö: Hyvinvointia ja turvallisuutta tukeva koulupolku 3 Kemi. Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin. Myönnetty avustus on 294 000 euroa, omaosuus ja rahoitus yhteensä 367 500. Avustuksen käyttöaika on vuosille 2023–2024. Avustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen, sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtionavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta, sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea. Avustuksella tuetaan pysyvien toimintamallien kehittämistä Kemian esi- ja perusopetuksessa palkkaamalla opettajia ja avustajia ja lisäämällä jakotunteja ensisijaisesti opetusryhmiin, joissa on tehostetun ja /tai erityisen tuen oppilaita, erikoissairaanhoidon piirissä olevia ja S2-oppilaita.

Opetus ja kulttuuriministeriö: Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2023–2024. Myönnetty avustus 94 000 euroa, oma osuus 23 500 euroa, kokonaisrahoitus 117 500 euroa. Valtionavustus on tarkoitettu varhaiskasvatuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden, sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Avustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja lähipalveluperiaatetta, sekä lapsen oikeutta välttämättömään ja riittävän varhaiseen tukeen. Avustuksella tuetaan pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä tukemalla varhaiskasvatuksen järjestäjien mahdollisuuksia palkata varhaiskasvatuksen henkilöstöä lapsiryhmien kokoa pienentämään, sekä vastaamaan tuen tarpeisiin ja palkata avustajia ryhmiin, joissa on tukea tarvitsevia lapsia. Kemian varhaiskasvatuksen kentälle lisätään varhaiskasvatuksen opettajia, -sosionomeja ja -hoitajia, sekä avustajia räätälöidysti ja näin pienennetään lapsiryhmien kokoa. Lisähenkilöstön avulla myös tasataan perhetaustasta johtuvia eroja oppimisessa ja hyvinvoinnissa, sekä edistetään lasten oppimisen edellytyksiä. Lasten arkeen tuodaan turvaa ja pysyvyyttä ja luodaan laadukasta pohjaa Kemian varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten myöhemmälle oppimiselle.

Opetushallitus: Valtionavustus koulun kerhotoiminnan tukemiseen vuosille 2023–2024. Myönnetty avustus on 16 000 euroa ja oma osuus on 6 858 euroa. Koulun kerhotoimintaan kohdennettu valtionavustus on tarkoitettu kerhojen toteuttamisesta aiheutuviin välittömiin kustannuksiin. Rahoitus on tarkoitettu pääsääntöisesti vuosiluokille 3.–9. Kerhotoiminta tarjoaa koululaisille ohjattua, mielekästä tekemistä joustavasti koulupäivässä, lisää tasavertaisuutta, turvallisuuden tunnetta, sekä ennaltaehkäisee yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Kerhotoiminta tukee perusopetusta, sekä vahvistaa kodin ja koulun kasvatusyhteistyötä. Tavoitteena on kasvatuksen ja hyvinvoinnin lisäksi tarjota oppilaille mahdollisuuksia tutustua harrastuksiin ja lisätä harrastuneisuutta.

Kielteiset avustuspäätökset

Museovirasto: Kulttuurijuurikuurille. Avustukset ammatillisten museoiden innovatiivisiin hankkeisiin 2023. Hankkeelle ei myönnetty avustusta.

Päättäneiden avustusten loppuraportit

Lukutsemppi päällä Kemissä 2021–2022. Avustus: 64 300 euroa, oma osuus 16 075 euroa, yhteensä: 80 375 euroa.

Hankeavustuksen avulla on palkattu lukemisen resurssiopettaja, lukutsemppari, joka on edistänyt Kemin kaikkien 7–9-luokkalaisten lukutaitoa, tarjonnut nuorille mielekkäitä luku- ja vuorovaikutuskokemuksia samanaikais- ja erityisopetuksen keinoin ja toiminut lukutaidon ”personal trainerina”. Joustavampi opetus ja riittävä, kohdennettu, yksilöllinen tuki on mahdollistanut yksilöllisemmät lukutaidon oppimispolut nuorille. Lukutsemppari on osallistunut Kemin lukutsemppiverkostoon, jossa on luotu Kemin kaupungin lukupolku ja erillinen materiaalipankki Kemin opettajien käyttöön. Toimintamuodot on valittu yhteistyössä opettajien kanssa. Joissakin tapauksissa oppilaat ovat itse miettineet, hyötyisivätkö he pienryhmäopetuksesta lukutsempparin kanssa. Tukea on annettu yleisen, tehostetun ja erityisen tuen tasolla. Hankkeen toiminnan kautta suoritettujen lukudiplomien määrä on lisääntynyt. Hankkeen avulla on luotu kanava nuorilta nuorille- lukusuosituksille ja kouluille on hankittu nuorten- ja nuorille sopivaa kirjallisuutta. Kirjaston sähköistä aineistoa on esitelty oppilaille. Hankkeen puitteissa on myös pidetty lukuvälitunteja ja tarjottu lukevia esikuvia sosiaalisessa mediassa jaettujen haastattelujen muodossa. S2-oppilaiden lukutaito on kehittynyt. Lukutsemppiopettajan työskentelyn avulla välitöntä palautetta oppimisesta on saatu tavanomaista enemmän ja huomiot on välitetty ryhmien aineenopettajille.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021–2022. Avustus 87 000 euroa, oma osuus 4 579 euroa, 91 579 euroa. Hankerahoituksen avulla on taattu perusopetuksessa kaikille oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta, sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tarpeen ilmetessä. Hankerahoituksella palkatun lisähenkilöstön avulla on lisätty mielenterveys-, tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta, sekä kodin kanssa tehtävää yhteistyötä hyvinvoinnin tukemiseksi perusopetuksessa, muun muassa läksykoulutoiminnan avulla. Tätä kautta myös oppimisedellytykset opetuksessa ovat kohentuneet. Korona-aikana opittuja uusia ja oppimisen ja kasvun kannalta myönteisiä tapoja on onnistuttu ylläpitämään myös hankerahoituksen jälkeen, mm. perheiden osallistaminen ja sitouttaminen lasten tuen toteuttamiseen. Perusopetuksen oppilaille avustuksen avulla on mahdollistettu hyvinvoinnin tukea kouluvuoteen lisäresurssiksi palkatun kouluyhteisöohjaajan avulla. Kaikille vuosiluokille on avustuksen avulla mahdollistettu lisäresurssia läksykoulutoimintaan. Kemin perusopetuksen kouluille on saatu lisättyä avustuksen avulla koulunkäynninohjaajaresurssia. Hakemuksessa haettiin rahoitusta myös varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toteutettavaan toimintaan. Saatu avustus oli kuitenkin merkittävästi pienempi, kuin hakemuksessa haettu rahoitus. Tästä syystä avustus on kohdennettu perusopetuksessa käytettäväksi. Varhaiskasvatukseen on saatu muuta hankerahoitusta.

Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2021. Kemin kerhot pyörivät 4 Avustus 18 000 euroa, oma osuus 7 715 euroa, yhteensä 25 715 euroa. Kerhotoiminnalla on onnistuttu tukemaan perusopetuksen tavoitteita, oppilaan tuntemus on lisääntynyt ja koulu on voinut tarjota lisätukea kodin kasvatustyölle. Kerhoja on pystytty järjestämään Kemin kaikilla kouluilla ja oppilaiden toiveita on huomioitu kerhotoiminnan järjestämisessä. Oppilaiden ryhmäytymistä on tuettu järjestetyn kerhotoiminnan kautta. Kerhot ja harrastustoiminta on kohdennettu erityisesti niille alueille/kouluille, joissa on vähän harrastustoimintaa lapsille ja nuorille. Kerhotoiminnalla on

ollut oppilaiden hyvinvointia ja jaksamista edistävä vaikutus, etenkin liikunta ja personal trainer kerhojen kautta.

Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021–2022. Hyvinvointia ja turvallisuutta tukeva koulupolku. Avustus 317 000 euroa, oma osuus 79 250 euroa, yhteensä 396 250 euroa. Hankkeen avulla palkattu henkilöstö on sijoittunut resurssi- ja/ tai samanaikaisopetukseen. Näin on mahdollistettu tasa-arvon ja laadun nosto, sekä mahdollisimman varhainen ja riittävä tuki. Kouluille on palkattu resurssiopettaja/resurssiopettajia räätälöidysti, sekä tehostetun ja erityisen tuen oppilaille avustajia. Erityistä tukea on jalkautettu yhteisopettajuuden voimin ja myös tähän on palkattu opettajia. Ohjaajia on palkattu perusopetukseen joka koululle. Kaikilla vuosiluokilla on järjestetty resurssiopetusta ja/tai jakotunteja. Yhteistyötä tehtiin perhepalveluiden Vahvax-hankkeen kanssa. Olemme onnistuneet jarruttamaan eriarvoistumiskehitystä ja koulusegregaatiota Kemissä. Useamman aikuisen läsnäolon myötä ryhmissä on ollut mahdollista tarjota oppilaille yksilöllisiä oppimispolkuja tasavertaisesti pienemmissä ryhmissä. Myös läsnä oleva vuorovaikutus on mahdollistanut lisää aikuisten ja pienempien ryhmien kautta. Lisäksi turvallisuuden tunne oppilailla on lisääntynyt useamman aikuisen läsnäolon myötä. Toimintakulttuuria kouluilla on kehitetty tietoisesti inklusiota, oppimista ja hyvinvointia tukevaksi. Erityisen ja tehostetun tuen oppilaita on onnistuttu tukemaan heille palkattujen avustajien /koulunkäynninohjaajien avulla. Hankkeen kautta onnistuttiin osallistamaan vaikuttavasti kaikki esi- ja perusopetuksen oppilaat, erityisesti heikommassa asemassa olevat oppilaat.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021–2022. Lapsen tuki varhaiskasvatuksessa rakentuu vahvasta yhteistyöstä, osallisuudesta ja myönteisestä erityiskohtelusta. Avustus 347 000 euroa, oma osuus 86 750 euroa, yhteensä 433 750 euroa. Hankerahoituksen avulla on mahdollistunut pienennettyjen ryhmien toiminta järjestelemällä oppimisympäristöjä uudelleen, sekä lasten, perheiden ja vakan henkilöstön tukeminen koronasta selviytymisessä, sekä pysyvien toimintamallien rakentaminen. Hankerahoituksella on palkattu lisäresursseiksi varhaiskasvatuksen opettajia, sosionomeja ja hoitajia räätälöidysti jokaiseen varhaiskasvatuksen yksikköön. Nämä työntekijät ovat tukeneet yksiköiden vakituista henkilöstöä pienryhmätoiminnan toteuttamisessa, vakan piirissä olevia lapsia, perheitä ja työntekijöitä koronasta selviytymisessä, sekä olleet mukana rakentamassa pysyviä tuen toimintamalleja. Pienryhmätoiminnan toteuttamiseen on syntynyt lukuisia uusia tapoja, kun lisähenkilöstö ja muu henkilöstö ovat yhdessä ideoineet ja toteuttaneet pienryhmätoiminnan toteuttamistapoja. Lasten osallistaminen ja osallisuus on pystytty huomioimaan entistä paremmin. Lisähenkilöstön avulla lasten pienimpiäkin huolia on ollut helpompi havaita ja tarttua niihin. Lapset Puheeksi-keskusteluille on rakennettu yhteistä toteutusmallia ja se on otettu suunnitelmallisesti käyttöön koko Kemin varhaiskasvatuksessa. Tukea on annettu luomalla lapsille yksilöllisiä oppimispolkuja ja toteuttamalla pienryhmätoimintaa. Lasten arkeen varhaiskasvatuksessa on tuotu lisää turvallisuutta ja hyvinvointia aikuisen läsnäolon avulla. Näillä toimilla on myös ennaltaehkäisty lasten psyykkistä pahoinvointia ja oireilua

Yleisavustus valtionosuuden piirissä olevien museoiden, orkestereiden ja teattereiden toiminnan tukemiseen koronapandemiasta aiheutuvaan lisärahoitustarpeeseen. Avustus 20 000 euroa, oma osuus 0 euroa. Avustuksen avulla on tuettu kahden konsertin striimausta, sekä tehostettu markkinointia eri kanavissa, jotta ihmisiä on saatu koronan jälkeen jälleen liikkeelle kulttuurin pariin. Tehostetulla markkinoinnilla on myös pyritty

antamaan Kemin vapaa-aikapalveluille positiivista julkisuutta, sekä tavoittamaan niin aikaisemmin sitoutuneet, sekä uudet asiakasryhmät. Avustuksella on ollut suuri merkitys markkinointikulujen kompensoimisessa, sekä nimekkäiden taiteilijoiden tuomisessa esiintymään Meri-Lappiin. Muun muassa tanssija Minna Tervämäki, viulutaiteilija Julija Hartig, pianisti Reine Broekhans, Rajaton-lauluyhtye ja Suomen parhaimmiston kuuluvat laulusolistit Bachin Jouluatoriosta ovat esiintyneet Meri-Lapissa. Avustuksella on tuettu myös englanninkielisten nettisivujen laatimista. Nettisivujen avulla olemme tehostaneet markkinointia, sekä lisänneet Kemin vapaa-aikapalveluiden positiivista näkyvyyttä, sekä palveluidemme tavoitettavuutta. Englanninkielisten nettisivujen avulla olemme pyrkineet myös tavoittamaan uudet asiakasryhmät. Avustuksen avulla olemme edistäneet siirtymistä uuteen normaaliin, tarjonneet elämyksiä, kultturellista sivistystä, sekä kohtaamispaikkoja asiakkaillemme mielen hyvinvoinnin parantamiseksi.

Yleisavustus valtionosuuden piirissä olevien museoiden, orkestereiden ja teattereiden toiminnan tukemiseen koronapandemiasta aiheutuvaan lisärahoitustarpeeseen. Myönnetty avustus 50 000 euroa, omavastuu 0 euroa. Avustus on tukenut teatteritoiminnan ylläpitämisessä tilanteessa, jossa omia tuloja kertyi kevätkaudella huomattavasti vähemmän koroaikaisista rajoituksista johtuen. Avustuksen ansiosta henkilöstön lomautuksilta vältyttiin.

Yleisavustus valtionosuuden piirissä olevien museoiden, orkestereiden ja teattereiden toiminnan tukemiseen koronapandemiasta aiheutuvaan lisärahoitustarpeeseen. Myönnetty avustus 12 000 euroa, omavastuu 0 euroa. Avustus on mahdollistanut lisäresurssin (2 henkilöä), joiden avulla museoiden markkinointia on kehitetty ja tehostettu. Uusia markkinointikanavia on otettu käyttöön (mm. tiktok, led-näytöt ympäristökuntiin, aktiivinen somemarkkinointi, kohdemarkkinointi). Museon henkilöstö on saanut uusia työkaluja markkinointiinsa. Museoissa otettiin käyttöön myös verkkonäyttelyt sekä etäopastukset ja –luennot. Museon somekanavat saivat satoja uusia seuraajia ja runsaasti positiivista julkisuutta. Avustus mahdollisti myös sivumuseoiden (savupirtti, työläiskotimuseo, Suomen kähertäjämuseo) avoinna pidon ja tapahtumien järjestämisen ja näin uusien asiakkaiden tutustuttamisen paikalliseen kulttuuriperintöön. Toimista oli merkittävää hyötyä: vuonna 2022 museoiden kävijämäärä kaksinkertaistui vuoteen 2021 verrattuna.

Avustukset ammatillisten museoiden innovatiivisiin hankkeisiin 2021. Muistojeni Valtakatu - sukupolvien nuoruuskokemukset talteen ja näyttelyiksi hoito- ja hoivalaitoksiin. Myönnetyllä avustuksella Kemin museot toteuttivat uuden, vahvasti Kemin historiaan sekä Kemin taidehistoriaan liittyvän #MuistojeniValtakatu-hankkeen. Hanke toteutettiin yhteistyössä eri-ikäisten kuntalaisten kanssa. Hankkeessa syntyneet näyttelykokonaisuudet, muistelutuokiot ja virikemateriaalit vietiin ulos museoista, sinne, missä taide- ja kulttuuripalveluiden saatavuus ja osallisuus on heikkoa (palvelutalot, hoito- ja hoivalaitokset, ikäihmisten asumisyksiköt, kehitysvammaisten asumisyksiköt). Hankkeessa kerättiin kemiläisten nuoruusmuistoja ja –kokemuksia kaupungissa sijaitsevan Valtakatu -nimisen kadun teeman mukaisesti. Valtakatu on nimensä mukaisesti koko toisen maailmansodan jälkeisen ajan ollut Kemin pääkatu, jonka varrella on sijainnut virastoja, konttoreita ja liikeyrityksiä. Kadulla sijaisi myös kulttuurin, taiteen, urheilun ja viihteen tärkeimmät kokoontumispaikat. Kahviloiden, ravintoloiden ja tanssipaikkojen vuoksi se oli iltaisin ja viikonloppuisin tärkein nuorison kokoontumispaikka Kemissä.

Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät avustuspäätökset hyvinvointitoimialalle ja päättäneiden avustusten loppuraportit.
Päätös	Hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät avustuspäätökset hyvinvointitoimialalle ja päättäneiden avustusten loppuraportit. Lisäksi hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi, että valmistelutekstistä poiketen Covid-19 avustusta on käytetty varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa lisäresurssin palkkaamiseen.